

(ISSN: 2602-4047)

Yeşilyurt, E. (2021). Analysis of the Books Written for Teaching Turkish to English Speakers in the Ottoman Period in Terms of the Loss of Professions, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(12), 149-188.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.355>

Article Type (Makale Türü): Research Article

ANALYSIS OF THE BOOKS WRITTEN FOR TEACHING TURKISH TO ENGLISH SPEAKERS IN THE OTTOMAN PERIOD IN TERMS OF THE LOSS OF PROFESSIONS

Erhan YEŞİLYURT

Assist. Prof.Dr., Zonguldak Bulent Ecevit University, Zonguldak, Turkey, erhanyesilyurt@beun.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9537-7040

Received: 12.12.2020

Accepted: 24.02.2021

Published: 10.03.2021

ABSTRACT

Development of technology and the increase in the speed of communication have brought development in many areas. One of the rapidly developing areas is language teaching. In order to perform language teaching completely, it is necessary to transfer the geography where the language is spoken, the culture and the social memory of the society that speaks that language, as well as the rules of the language. In this respect, professions and disappearing professions are among the topics that should be addressed during language teaching. The fact that Turkish learners see the disappearing professions will make it easier for them to adapt when they see the names of these professions, the people who perform these professions or the products that occur as a result of these professions in social life. The aim of this study is to find out the professions classified as disappearing professions by the Ministry of Commerce among the professions included in Turkish teaching books written for English speakers in the Ottoman period. Determining the place of these professions in social life in the Ottoman period will facilitate people who learn Turkish afterwards and who are new to Turkish culture to adapt to Turkish and Turkish culture. Document analysis method, one of the qualitative research methods, was used in this study. The list of disappearing professions with traditional, cultural or artistic value updated by the Republic of Turkey Ministry of Commerce in 2019 was used as data collection tool in the study. Seventeen books written for English speakers in the Ottoman period were examined within the framework of a list of professions that were about to disappear. As a result of the study, it was found that the twenty-three professions in the list were used in works for a total of ninety-eight times. While the related professions were included in the works of twelve of the fourteen authors who produced works in the Ottoman period, James William Redhouse was the author who included professions the most among these authors. The fact that most of the professions in the works of the period are in the list of disappearing professions with traditional, cultural or artistic value shows the positive and negative effects of technology.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, profession, culture.

INTRODUCTION

In modern world, language learning is a necessity to have an important place in societies. People who want to learn a new language first of all choose the language they want to learn within the framework of their needs. Factors such as technology, education in a different country and the wish to know new cultures determine the language people want to learn.

The factors to be considered while teaching a language also arise within the framework of needs. The way to teach a language and priority issues in teaching should be determined according to the target audience. However, there are also common factors for all target audiences in teaching. Culture is the most important of these factors. Teaching cultural elements is one of the most important points in a healthy teaching of language. It can be clearly observed that many materials used in language teaching in today's foreign language education process, where cultural transfer has gained importance, are born from the culture of that society and are the carriers of that culture (Yılmaz & Taşkın, 2014).

Language activities are contextualised within domains. These may themselves be very diverse, but for most practical purposes in relation to language learning they may be broadly classified as fourfold: the public domain, the personal domain, the educational domain and the occupational domain (CEFR, 2020). As can be understood from here, language teaching takes place in various fields, one of these areas is the professional field.

In the Common European Framework, it is stated that under the communication themes, themes can be developed to develop the development in the professional field that is suitable for the interest and work of language learners (CEFR, 2020). As stated in the Common European Framework, the trainer should approach individuals who want to improve themselves in the professional field according to the language learning needs of the individual and language teaching should be carried out by creating themes if necessary. In this context, one of the cultural issues that should be taught is the professions. People who learn a new language will spend their lives in a more convenient way thanks to the professions they learn.

One of the functions of the language is that it provides culture transfer. Cultural transfer is the explanation, comprehension and adoption of the cultural characteristics of a nation to new generations (Melanlioğlu, 2008). One of the aims and objectives of Council of Europe language policy is to protect the rich heritage and development of language and cultural diversity in Europe (CEFR, 2020). Teaching a foreign language aims at not only teaching the language and language skills, but transferring the culture of the target language. It is important that the more individuals learn the cultural features of the country the more they understand the language better (Baskın, 2018). While teaching Turkish to those who learn Turkish as a foreign language, the cultural heritage of Turkish-speaking people should be preserved and developed by using cultural heritage elements in language teaching. While transferring culture in language teaching, professions that are one of the cultural elements are also taught and promoted. But In cultural transfer, it is also necessary to teach the

disappearing professions while teaching the names of professions and what professions are. Professions that are about to disappear in the society continue their existence, even if their execution is small. However, the number of people who practice the profession has caused a reduction of the Republic of Turkey's Ministry of Commerce to bend on this issue. In addition, the aims and objectives of the Council of Europe made it necessary to work on this subject. These professions are mostly professions which are less common in the society due to the development of technology and therefore they are also important in terms of tourism. In addition, disappearing professions are also seen in language, which is another cultural element. People come across the names of these professions in all segments of the society; they sometimes appear in daily conversations, sometimes in TV-newspaper and sometimes in their professional lives. Due to all these reasons, the teaching of disappearing professions is important in terms of language teaching.

The DIALANG project, which is an introductory application of the Common European Framework, sheds light on why learners of Turkish as a foreign language should learn professions and professions that are about to disappear. DIALANG is an assessment system intended for language learners who want to obtain diagnostic information about their proficiency (s.226). In this assessment system, the language learner can measure the level of listening, reading, speaking and writing skills according to the test result.

The items on the proficiency of the language learned in the DIALANG scale and profession knowledge are as follows (CEFR, 2020):

- ... can quickly identify the content and relevance of news items, articles and reports on a wide range of professional topics, deciding whether closer study is worthwhile (Reading B2).
- At this level people can understand texts that contain everyday or job-related language (Reading – B1).
- They can write summaries and reviews of professional or literary texts (Writing – C2).
- In TV and radio current affairs programmes or programmes of personal or professional interest, they can understand the main points provided the speech is relatively slow and clear (Listening – B1).

This study is in line with the aim of preserving and developing cultural heritage, which is also included in the aims and objectives of the Common European Framework, which is considered an important resource in language teaching. This study is important in terms of providing suggestions for the transfer of professions that are about to disappear, which is one of the Turkish cultural heritage, to new learners, and as a source for new studies in this field.

When studies conducted are examined, it can be seen that the number of people who want to learn Turkish is gradually increasing (Türkben, 2018; Doğan, 2014). Therefore, studies should be conducted on how to teach Turkish better and course books that are among language teaching materials should be arranged in a way to be used in the most effective way in language teaching. Among the language teaching materials, the lack of material for vocational education is a striking element. The business and vocational cards (YEE, 2020) prepared by the Yunus Emre Institute are the only materials that can be considered as the starting material in this

regard. The increase in the number of people who want to learn Turkish and parallel to this increase in the number of those who want to learn languages in the professional field necessitate the preparation of language teaching materials for both vocational education as a cultural element, vocational terms and vocational knowledge.

This study examines the existence of professions that were about to disappear in the works of those who taught Turkish in the Ottoman period. With the findings of this study, it will be seen that many researchers who work to teach Turkish use professions as a material in their works. Thus, it will be revealed once again that professions should be included as language teaching materials in the new works. In addition, professions that are about to disappear along with professions according to their language levels will be given comparatively, and language awareness and familiarity with Turkish culture will be gained in Turkish language learners.

The Aim of the Study

The aim of this study is to find out the disappearing professions in language teaching books written in the Ottoman period. The results obtained will be a source for future language teaching books that include professions. This study will also allow the determination of the effects of technology on culture. For this purpose, the problem statement of the study is as follows: Are there disappearing professions among professions included in the books of teaching Turkish to English speakers in the Ottoman period?

The following sub-problems were determined to give more detailed answers to this question:

1. What are the disappearing professions used while teaching grammar?
2. What are the disappearing professions used in texts that are given to reinforce the subject?
3. What are the disappearing professions used in dictionaries?

The world policy of the British brought about their need to learn Turkish. In order to meet these needs, books were written on teaching Turkish to the British. With the recent studies conducted, it was found that in the Ottoman period from 1709 to 1910, during a period of 201 years, 18 books were written to teach Turkish to British or to those who knew English.

It seems that the aim of only the work *The Elements of the Science of Grammar*, and a *Complete Turkish Grammar* written by Edward Yates was different from the others. Although there is not much information about Edward Yates, Yates states that he is an American citizen in his preface, which he dedicated to the United States ambassador of the period Carroll Spence: "I felt proud that a Britisher is, by the ties of blood and race, an American, and that an American is, by the same ties, a Britisher while it is beyond the power of dynasty, aristocracy, or faction, to change a fact in nature." With this preface, it can be seen that unlike the other works, this work is written to teach Turkish not to the British, but to American citizens.

When the related literature is examined, it can be seen that a large number of studies have been conducted on the names of professions in pre-Republic period works (Aydın, 2008; Güneş, 2016; Tekin, 2020). In addition, in the study entitled “Names of professions in Turkmen proverbs, Doğan (2020) provided a source for researchers about which professions were performed by Turks in time. Thanks to these studies, professions that existed in old periods within Turkish culture and those which continue to exist today allow us to make comparisons with other studies.

In addition, studies conducted show that 25 language teaching posters that can be used in thematic vocabulary teaching in teaching Turkish as a foreign language were designed by Yunus Emre Institute (Yunus Emre Institute, 2020). In these posters, there are two themes under the titles of job and profession and with these themes fifteen different professions are taught with the help of visuals.

In the master’s thesis entitled “Professions in Turkish children’s novels”, Turhan (2018) examined children’s novels within professional context. In the study, it was found which professions children’s novels included and about which professions descriptive information was given and students’ views on the presence of professions in children’s novels were determined. As a result of the study, it was found that the professions in the novels could be preferred by children in the future. In the study “Names of professions in Turkey Turkish dialects according to compilation dictionary”, Şen (2009) found the names of professions based on the compilation dictionary. The names found were classified and their language characteristics were examined. It was shown what kind of factors played a role in giving these names. It was emphasized that dialects offer important opportunities in naming new professions that will emerge with the developments in technology.

When the relevant literature is examined, the professions that existed in the old times in Turkish culture are examined, but most of the associations are not made between these professions and the professions in the Republic Period, and the cultural importance of teaching these professions is not mentioned. In addition, the professions performed in the Republic Period were also the subject of study, but these studies did not include findings about the cultural value of the professions.

One of the general competences included in the Common European Framework is the development of socio-cultural knowledge and intercultural skills. A balance must be struck in terms of educational objectives in developing students' multicultural competence (CEFR, 2020). Cultural education should be carried out at all levels of Turkish education. Cultural transfer should be open and appropriate to the competence level of the students (İşcan et al., 2017). This study is about professions that are one of the elements of Turkish culture, and in particular, professions that are about to disappear. The study is about the stages at which the researchers who taught Turkish in the Ottoman period taught professions, which are cultural elements, to people who have just learned Turkish. Among the professions taught, the ones in the status of professions that were about to disappear in the Republic period have been the subject of the study. From this point of view, this study will fill the gap in the field of teaching the professions in the historical process of Turkish culture as cultural elements.

METHOD

This section includes the study model, the object of analysis (population/sample), data collection and data analysis.

Study Model

The present research is a qualitative study. A simplistic explanation of qualitative techniques might lead researchers to believe in the adequacy of any procedure resulting in nominal rather than numerical sorts of data (Berg, 2006). Interview, focus group interview and observation are the most commonly used data collection methods in qualitative research. In addition, various types of documents (such as documents, correspondence, photos) can also form the basis of data used in qualitative studies (Yıldırım and Şimşek, 2006). Since the Turkish teaching books for the British, which is the subject matter, was used in the study, qualitative research model was used in the study.

Object of Analysis

The sample of this study consists of 17 works written with Latin and Arabic alphabet to teach Turkish to speakers of English in the Ottoman period. The book name Outline of a Grammar of the Turkish Language written by Elias Riggs was not included in the study since it was written with the Armenian alphabet.

The books written according to the date of publication and the authors of the books are as follows:

1. Grammar of the Turkish Language (Thomas Vaughan)
2. Grammar of the Turkish Language (Arthur Lumley Davids)
3. The Turkish Interpreter or a New Grammar of the Turkish Language (Charles Boyd)
4. A Reading Book of the Turkish Language (William Burckhardt Barker)
5. A Practical Grammar of the Turkish Language; with Dialogues and Vocabulary (William Burckhardt Barker)
6. Outline of a Grammar of the Turkish Language (Elias Riggs)
7. The Elements of the Science of Grammar, and a Complete Turkish Grammar (Edward Yates)
8. A Simple Transliterated Grammar of the Turkish Language with Dialogues and Vocabulary (Edwin Arnold)
9. Elementary Grammar of the Turkish Language: with a Few Easy Exercises Frank (Lawrence Hopkins)
10. The Turkish Vade-Mecum of Ottoman Colloquial Language (James William Redhouse)
11. Turkish Self – Taught or the Dragoman For Travellers in the East, Being a New Practical and Easy Method of Learning the Turkish Language (Abu Said)
12. A Turkish Manual Comprising a Condensed Grammar with Idiomatic Phrases, Exercises, and Dialogues, and Vocabulary (Charles Francis MacKenzie)
13. A Practical Grammar of the Turkish Language (Charles Wells)
14. A Simplified Grammar of the Turkish Language (James William Redhouse)
15. A Practical Elementary Turkish Grammar (Charles James Tarring)

16. A Turkish Grammar, Containing also Dialogues and Terms Connected with the Army, Navy, Military Drill, Diplomatic and Social Life (Anton Tien)

17. Ottoman Turkish Conversation Grammar (V. H. Hagopian)

18. Key to the Ottoman - Turkish Conversation – Grammar (V. H. Hagopian)

Data Collection

In the study, the list of disappearing professions with traditional, cultural or artistic value updated by the Republic of Turkey Ministry of Commerce in 2019 was used as data collection tool.

Table 1. Disappearing Professions with Traditional, Cultural or Artistic Value

Place	Raw Material	Disappearing professions with traditional, cultural or artistic value
1	Wood	1) Carving (Carpenter) 2) Marquetry 3) Clog making 4) Patten making 5) Relief making 6) pearl marquetry 7) Wooden pottery 8) Boxwood comb making 9) Wooden spoon making 10) Wooden turnery 11) Walking stick making 12) Stick making 13) Cradle making
2	Glass	1) Reverse glass painting 2) Moire glass making (Çeşm-i Bülbül) 3) Enamel making 4) Blown glass making 5) Stained glass making
3	Leather	1) Leather making 2) Tanner making 3) Tanning
4	Leather	1) Sandal making 2) Scarf making
5	Leather	1) Shoe repairing 2) Seam making 3) Cheap shoe trade
6	Animal and Plant Waste	1)Wickerwork 2) Basketry, Basket weaving 3)Broom making 4) Handgrip weaving and ornamentation 5) Handgrip making 6) Cotton waste making
7	Animal and Plant Waste	1) Mohair making 2) Wool making 3) Felt making
8	Animal and Plant Waste	1) Bone processing
9	Animal and Plant Waste	1) Madder
10	Yarn/Textile	1) Lace knitting 2) Hairpin lace 3) Needle lace 4) Kastamonu bed

		sheet binding 5) Bobbin embroidery 6) Crochet embroidery 7) Dress making 8) Embroidery 9) Loop making
11	Yarn/Textile	1) Hand painted kerchief making
12	Yarn/Textile	1) Quilting 2) Cotton fluffing
13	Yarn/Textile	Traditional weaving (1) Beledi weaving 2) Circle and Mahrama weaving 3) Dastar weaving 4) Denizli fabric weaving 5) Ehram weaving 6)Elpek fabric weaving 7) Saddlebag weaving 8) Silk sheet weaving 9) Silk weaving 10) Kemha weaving 11) Keşan weaving 12) Linen weaving 13) Gripple shuttle weaving 14) Muğla weaving 15) Mutaf weaving 16) Napkin weaving 17) Shawl/topic weaving 18) Şayak weaving 19) Şile Fabric weaving 20) Kastamonu hand weaving 21) Kendir weaving 22) Kutnu weaving
14	Yarn/Textile	Traditional carpet and rug weaving (1) Cicim weaving 2) Tulle weaving 3) Rug making 4) Soumak weaving 5) Zilu weaving 6) Savan weaving 7) Rope making 8) Hand carpet repairing
15	Yarn/Textile	1) Hand weaving 2) Sock weaving
16	Mine	1) Coppersmith 2) Tinsmithing 3) Tombac smithing
17	Mine	1) Knife grinding 2) Cutlery
18	Mine	1) Blacksmithing
19	Mine	1) Filigree making 2) Kazaziye making 3) Transfixing 4) Simple diamond making 5) Niello making 6) Hand carving 7) Handcrafted silverware production (with Hemstitch, forging, inlaying, plastering, moulding, niello and pen work techniques)
20	Mine	1) Stove making
21	Stone	1) Oltu, meerschaum, amber etc. processing 2) Hacibektaş stone processing 3) architectural

		element (stone) processing 4) Sarımsaklı stone processing
22	Soil	1) Pottery 2) Ceramics
23	Soil	1) Tile making
24	Handicraft With Mixed Raw Materials	1) Broad belt making 2) Spruiker 3) Harness making 4) Saddlery 5) Saddle making 6) packsaddle making 7) Tackle making 8) Pommel making
25	Handicraft With Mixed Raw Materials	1) Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver
26	Handicraft With Mixed Raw Materials	1) Gramophone repair 2) Folk instrument making
27	Handicraft With Mixed Raw Materials	1) Marbling, calligraphy and illumination 2) painting
28	Handicraft With Mixed Raw Materials	1) Ottoman locksmith
29	Handicraft With Mixed Raw Materials	1) Folkloric doll making 2) Shadow play character making
30	Handicraft With Mixed Raw Materials	1) Book binding
31	Food	1) Sherbet making

At this stage, seventeen works written with Latin and Arabic alphabet to teach Turkish to English speakers in the Ottoman period were examined in terms of being in the list of disappearing professions with traditional, cultural or artistic value. Next, the professions were categorized in terms of their states of being in the parts of the works.

Document analysis, which is a qualitative research method, was used in the study. Document analysis is the analysis of written and printed material in terms of being a guide in reaching the phenomena and concepts to be obtained as a result of the research (Şimşek, 2009). The analysis of the documents was made in three categories. These were:

1. Disappearing professions used while teaching grammar
2. Disappearing professions used in texts that are given to reinforce the subject
3. Disappearing professions used in dictionaries

Data Analysis

Content analysis was used in the present study to analyse the data. Content analysis is performed on various forms of human communications; this may include various permutations of written documents, photographs,

motion pictures, videotype (Berg, 2006). Content analysis is a technique for gathering and analysing the content of text (Neuman, 2006).

FINDINGS

Disappearing Professions Used while teaching Grammar

The disappearing professions used while teaching grammar are given in table below.

Table 2. Results regarding the Disappearing Professions Used while Teaching Grammar

Works / Authors	Professions	Page Number
Grammar Of The Turkish Language (Thomas Vaughan)	-	-
Grammar Of The Turkish Language (Arthur Lumley Davids)	-	-
The Turkish Interpreter Or A New Grammar Of The Turkish Language (Charles Boyd)	-	-
A Reading Book Of The Turkish Language (William Burckhardt Barker)	-	-
A Practical Grammar Of The Turkish Language; With Dialogues And Vocabulary (William Burckhardt Barker)	-	-
The Elements Of The Science Of Grammar, And A Complete Turkish Grammar (Edward Yates)	-	-
A Simple Transliterated Grammar Of The Turkish Language With Dialogues And Vocabulary (Edwin Arnold)	-	-
Elementary Grammar Of The Turkish Language: With A Few Easy Exercises Frank (Lawrence Hopkins)	-	-
The Turkish Vade-Mecum Of Ottoman Colloquial Language (James William Redhouse)	Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver (5)	80 (5)
Turkish Self – Taught Or The Dragoman For Travellers In The East, Being A New Practical And Easy Method Of Learning The Turkish Language (Abu Said)	-	-
A Turkish Manual Comprising A Condensed Grammar with Idiomatic Phrases, Exercises, And Dialogues, And Vocabulary (Charles Francis MacKenzie)	-	-
A Pratical Grammar Of The Turkish Language (Charles Wells)	-	-
A Simplified Grammar Of The Turkish Language (James William Redhouse)	Cheap shoe trade	44

A Practical Elementay Turkish Grammar (Charles James Tarring)	-	-
A Turkish Grammar, Containing Also Dialogues and Terms Connected with the Army, Navy, Military Drill, Diplomatic and Social Life (Anton Tien)	Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver	43
	Hand painted kerchief making	43
Ottoman Turkish Conversation Grammar (V. H. Hagopian)	-	-
Key to the Ottoman - Turkish Conversation – Grammar (V. H. Hagopian)	Hand carving	95
	Leather making	98
	Blacksmithing	101
Total	11	

When Table 2 is examined, it can be seen that the disappearing professions were used in four of the seventeen works written to teach Turkish to speakers of English in Ottoman period for a total of eleven times while teaching grammar. Seven different professions used in these works are in the list of disappearing professions with traditional, cultural or artistic value updated by the Republic of Turkey Ministry of Commerce in 2019. These professions are carriage driver, coach driver and tumbrel driver (6 times), cheap shoe trade, hand painted kerchief making, hand carving, leather making and blacksmithing.

Within the context of these findings, it can be said that most of the authors did not give examples from disappearing professions while teaching grammar. The author who used disappearing professions while teaching grammar was James William Redhouse. The disappearing profession that was used the most while teaching grammar was Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver. It can be said that since these animals were used in travel and freight transport, this was the profession most needed in daily life.

Disappearing Professions Used in Texts that are Given to Reinforce the Subject

Table 3. Results Regarding the Disappearing Professions Used in Texts that are Given to Reinforce the Subject

Works / Authors	Professions	Page number
Grammar Of The Turkish Language (Thomas Vaughan)	Blacksmithing	74
Grammar Of The Turkish Language (Arthur Lumley Davids)	-	-
The Turkish Interpreter Or A New Grammar Of The Turkish Language (Charles Boyd)	Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver (2)	241, 245
A Reading Book Of The Turkish Language (William Burckhardt Barker)	-	-
A Practical Grammar Of The Turkish Language; With Dialogues And Vocabulary (William Burckhardt Barker)	-	-

The Elements Of The Science Of Grammar, And A Complete Turkish Grammar (Edward Yates)	-	-
A Simple Transliterated Grammar Of The Turkish Language With Dialogues And Vocabulary (Edwin Arnold)	-	-
Elementary Grammar Of The Turkish Language: With A Few Easy Exercises Frank (Lawrence Hopkins)	-	-
The Turkish Vade-Mecum Of Ottoman Colloquial Language (James William Redhouse)	Sherbet making (2)	336, 337 (2)
Turkish Self – Taught Or The Dragoman For Travellers In The East, Being A New Practical And Easy Method Of Learning The Turkish Language (Abu Said)	-	-
A Turkish Manual Comprising A Condensed Grammar with Idiomatic Phrases, Exercises, And Dialogues, And Vocabulary (Charles Francis MacKenzie)	Tile making Carving (Carpenter) Book binding	236 237 246
A Practical Grammar Of The Turkish Language (Charles Wells)	Kazaziye making (2) Cotton fluffing (2)	237 (2) 237 (2)
A Simplified Grammar Of The Turkish Language (James William Redhouse)	-	-
A Practical Elementary Turkish Grammar (Charles James Tarring)	Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver	182
A Turkish Grammar, Containing Also Dialogues and Terms Connected with the Army, Navy, Military Drill, Diplomatic and Social Life (Anton Tien)	Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver (4)	345, 346 (2), 347
Ottoman Turkish Conversation Grammar (V. H. Hagopian)	Tinsmithing	238
Key to the Ottoman - Turkish Conversation – Grammar (V. H. Hagopian)	Kazaziye making Sherbet making Saddlery	11 11 180
Total	21	

When Table 3 is examined, it can be seen that the disappearing professions were used in nine of the seventeen works written to teach Turkish to speakers of English in Ottoman period for a total of twenty-one times to reinforce the subject. Ten different professions used in these works are in the list of disappearing professions with traditional, cultural or artistic value updated by the Republic of Turkey Ministry of Commerce in 2019. These professions are carriage driver, coach driver and tumbrel driver (7 times), kazaziye making (3 times),

sherbet making (3 times), cotton fluffing (2 times), blacksmithing, tile making, carving (carpenter), book binding, tinsmithing and saddlery.

Within the context of these findings, it can be said that more than half of the authors used disappearing professions used in texts they gave to reinforce the subject. The authors who used disappearing professions in this area were Charles Wells and Anton Tien. The disappearing profession which was used the most in texts to reinforce the subject was carriage driver, coach driver and tumbrel driver. The reason for this can be the fact that since these animals were used in travel and freight transport, this was the profession most needed in daily life.

Disappearing Professions Used in Dictionaries

Table 4. Results regarding Disappearing Professions Used in Dictionaries

Works / Authors	Professions	Page Number
Grammar Of The Turkish Language (Thomas Vaughan)	Cotton fluffing	78
	Blacksmithing	100
Grammar Of The Turkish Language (Arthur Lumley Davids)	Hand painted kerchief making saddlery	129
	Painting	129
	Blacksmithing	129
	Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver	130
	Hand carving	130
	Cotton fluffing	130
	Cutlery	130
	Linen weaving	130
	Ottoman locksmith	130
	130	
The Turkish Interpreter Or A New Grammar Of The Turkish Language (Charles Boyd)	Hand painted kerchief making Saddlery	193
	Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver	193
	Leather making	193
	Saddle making	194
	Blacksmithing	194
	Traditional weaving	194
	Basketry, Basket weaving	194
	Hand carving	195
	Cutlery	195
	195	
A Reading Book Of The Turkish Language (William Burckhardt Barker)	Leather making	21 (Voc.)
A Practical Grammar Of The Turkish Language; With Dialogues And Vocabulary (William Burckhardt Barker)	-	-
The Elements Of The Science Of Grammar, And A Complete Turkish Grammar (Edward Yates)	-	-

A Simple Transliterated Grammar Of The Turkish Language With Dialogues And Vocabulary (Edwin Arnold)	Cutlery Blacksmithing Hand painted kerchief making Leather making Saddlery	65 66 68 70 70
Elementary Grammar Of The Turkish Language: With A Few Easy Exercises Frank (Lawrence Hopkins)	-	-
The Turkish Vade-Mecum Of Ottoman Colloquial Language (James William Redhouse)	Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver (2) Cotton fluffing (2) Hand carving (2) Blacksmithing Painting Quilting Leather making (2)	120 (2) 120, 234 132, 271 134 160 188, 320 90, 173 216 (2)
Turkish Self – Taught Or The Dragoman For Travellers In The East, Being A New Practical And Easy Method Of Learning The Turkish Language (Abu Said)	Hand painted kerchief making Blacksmithing Cutlery Book binding Traditional weaving	42 42 42 42 42
A Turkish Manual Comprising A Condensed Grammar with Idiomatic Phrases, Exercises, And Dialogues, And Vocabulary (Charles Francis MacKenzie)	Hand painted kerchief making Saddlery Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver Basketry, Basket weaving Blacksmithing Coppersmith Leather making Cheap shoe trade	97 97 97 97 97 97 97 98 98
A Pratical Grammar Of The Turkish Language (Charles Wells)	-	-
A Simplified Grammar Of The Turkish Language (James William Redhouse)	-	-
A Practical Elementay Turkish Grammar (Charles James Tarring)	Carriage driver, Coach driver and Tumbrel driver Blacksmithing Book binding Coppersmith Cutlery Saddlery Quilting	158 158 158 158 158 159 159
A Turkish Grammar, Containing Also Dialogues and Terms Connected with the Army, Navy, Military Drill, Diplomatic and Social Life (Anton Tien)	-	-
Ottoman Turkish Conversation Grammar (V. H. Hagopian)	Cotton fluffing Hand carving Blacksmithing Saddlery	469 473 474 483
Key to the Ottoman - Turkish Conversation – Grammar (V. H. Hagopian)		
Total	66	

When Table 4 is examined, it can be seen that the disappearing professions were used in ten of the seventeen works written to teach Turkish to speakers of English in Ottoman period for a total of sixty-six times in dictionary sections. Eighteen different professions used in these works are in the list of disappearing professions with traditional, cultural or artistic value updated by the Republic of Turkey Ministry of Commerce in 2019. These professions are blacksmithing (9 times), saddlery (8 times), carriage driver, coach driver and tumbrel driver (6 times), leather making (6 times), cutlery (5 times), cotton fluffing (5 times), hand carving (5 times), hand painted kerchief making (5 times), quilting(3 times), coppersmithing (2 times), book binding (2 times), traditional weaving (2 times), basketry and basket weaving (2 times), painting (2 times), linen weaving, Ottoman locksmith, saddle making and cheap shoe trade.

Within the context of these findings, it can be said that most of the authors used disappearing professions in dictionaries. The author who used disappearing professions in this area was James William Redhouse. The disappearing profession which was used the most in dictionary part was blacksmithing. Since blacksmithing was a profession that took care of animals such as horse and donkey used in travelling and freight transport, it is one of the most needed professions in daily life in Ottoman period.

Identifying the professions in the works written for the purpose of teaching Turkish to English speakers in the Ottoman Period, which were about to disappear in the Republic Period, is important in terms of determining the place of these professions in society. Of professions about to disappear. The fact that professions such as horse-drawn carriage, horse carriage and blacksmithing are frequently included in language teaching books is an indication that these professions have an important place in the cultures of Turkish speaking people. In this study, the target language is Turkish, and the teaching of professions that are about to disappear in cultural teaching is included. Based on the conclusion that cultural teaching has an important place in language teaching, it is expected that the findings of this study will serve as a source for the preparation of materials to be used in culture teaching.

CONCLUSION and DISCUSSION

When the seventeen works written to teach Turkish to speakers of English in the Ottoman period were examined in terms of list of disappearing professions with traditional, cultural or artistic value updated by the Republic of Turkey Ministry of Commerce in 2019, it can be seen that twenty-three professions were in these works.

The professions used in the works were carriage driver, coach driver and tumbrel driver (19 times), blacksmithing (11 times), saddlery (9 times), leather making (7 times), cotton fluffing (7 times), hand carving (6 times), hand painted kerchief making (6 times), cutlery (5 times), kazaziye making (3 times), sherbet making (3 times), quilting (3 times), book binding (3 times), coppersmithing (2 times), traditional weaving (2 times), basketry and basket weaving (2 times), painting (2 times), cheap shoe trade (2 times), linen weaving, Ottoman

locksmith, saddle making, tile making, carving (carpenter) and coppersmithing. These professions were included ninety-eight times in the works.

The profession most included in the works was carriage driver, coach driver and tumbrel driver. The fact that animals had a great role in daily life in terms of traveling and freight transport caused these professions to be included more than the other professions in the works.

The result that the professions included in works of Ottoman period language teaching were also mostly included in the list of disappearing professions with traditional, cultural or artistic value shows the importance of these professions. As a result of the study, the professions that are mostly used in language teaching books (carriage driver, coach driver, tumbrel driver and blacksmithing, etc.) are the professions that were most frequently encountered in social life in the Ottoman period. This situation shows that these professions have taken place more in social life than other professions in the historical process. Based on the fact that language teaching is also a transfer of culture, the findings of the study, language teaching, flashcards, posters, activities to be included in the textbook, etc. It also reveals the lack of materials to be given mutually with professions that are about to disappear in materials and popular professions. In addition, professional materials that are about to disappear independently due to the fact that they have not been prepared yet are seen as a deficiency in the studies of teaching Turkish as a foreign language. One of the areas where language activities are contextualized in the Common European Framework of Reference is the public domain (CEFR, 2020). Turkish teaching is included in this field due to touristic activities. During the Republic period, phaetoning continues in many tusirtik regions and attracts the attention of tourists. Throughout the historical process, tannery, which was built solely for the purpose of earning money, is now a profession that tourists care about, and these museums have been established in touristic areas such as Safranbolu and these museums serve tourists. In addition, professions such as kazaziye making, sherbet making, basket weaving, tile making, and carving, which are among the findings of the study, have ceased to be professions that serve to facilitate daily life, but have become professions that provide touristic services and maintain their existence in this way. For these reasons, it is important to prepare materials to teach these professions, which are lacking in the field, and to present them to Turkish learners as a foreign language in accordance with their language levels and language learning objectives.

The works of fourteen authors who wrote to teach Turkish to English speakers during the Ottoman period were examined in the present study. The professions in the list of disappearing professions with traditional, cultural or artistic value were used in the works of James William Redhouse (22 times), Charles Boyd (12 times), Charles Francis MacKenzie (11 times), V. H. Hagopian (11 times), Arthur Lumley Davids (10 times), Charles James Tarring (8 times), Anton Tien (6 times), Abu Said (5 times), Edwin Arnold (5 times), Charles Wells (4 times), Thomas Vaughan (3 times) and William Burckhardt Barker.

As a result of the study, it was found that the author who included the aforementioned professions was James William Redhouse. James William Redhouse came to İstanbul at a very young age; he took good positions with his hard work and was rewarded by the sultan with a state medal. Redhouse was also a friend of the Turks and he gave his positive remarks to foreign papers about Turks. In this aspect, Redhouse is at the forefront of the present study as in other studies conducted on the Works of the period (Yeşilyurt, 2015).

In his study “Names of profession in Turkmen proverbs”, Doğan (2020) compared the names of professions in Turkmen Turkish proverbs with the names of professions in Early Turkish period, *Dîvânu Lugâti't-Türk* and *Kutadgu Bilig* and found the professions that showed similarity. The professions of carriage making, painting and weaving were also used in Names of professions in Turkmen proverbs study. In this respect, it can be said that these professions were used among Turks since ancient times. However, it can be seen that some of the professions used since ancient times were not included in this study since their compatibility with the names of professions in *Dîvânu Lugâti't-Türk* and *Kutadgu Bilig* was examined.

When the word teaching posters designed by Yunus Emre Institute (Yunus Emre Institute, 2020) are examined, it can be seen that there are two themes in these posters and in titles of professions and fifteen different professions were taught in these themes with the help of posters. However, since the professions in these posters are generally professions in parallel with the developments in technology which are popular in the modern world such as pilot, manager and hairdresser, they are not similar to the professions which are in the results of the present study.

Turhan (2018) examined children’s novels in professional context in his master’s thesis on professions in Turkish children’s novels and it was found as a result of the study that the professions in the novels could be preferred in the future by children. It can be seen that while some of these professions such as handicraft, metal worker, tailor-embroider are considered as common with professions in the present study, other professions used are mostly professions that became popular with technology such as model, geophysician, sales manager, museum manager, technical service manager, astrologist, conductor, tourist guide. This result shows that professions which are products of Turkish culture and which are performed as professions since ancient times are mostly not included in children’s novels.

Şen (2009) found the names of professions in Turkey Turkish dialects based on Compilation Dictionary. Some of the profession names (hellec “hallaç” / cotton fluffing, dabak “a person who processes raw skin” / leather making, kapıcı “bakırcı” / coppersmithing, tefeci “worker using weaver loom” / traditional weaving, galeyçi “kalaycı” / tinsmithing) in this study are similar with the results of the present study. This result shows that disappearing professions with traditional, cultural or artistic value are still continued to be used in Turkey Turkish dialects.

When the relevant studies in literature were examined with an integrative approach, it was concluded that the professions in the study were included in works written to teach Turkish to the British in Ottoman period and

they were also included in works prepared in the Republic period and continued to be used in teaching; disappearing professions continued to be used in Turkey Turkish dialects and so continued to be a product of Turkish culture, therefore these professions had to be introduced to people who will learn Turkish based on the fact that language teaching is also teaching of culture.

RECOMMENDATIONS

Based on the results found in the present study, the following recommendations can be made:

1. Language experts who teach Turkish as a foreign language should include professions that are about to disappear as a cultural element in their lessons and prepare in-class materials for the professions will increase the quality of teaching.
2. During the study, no study was found on professions that were about to disappear before. The work of language experts by applying these professions to different subjects in teaching Turkish as a foreign language will increase the quality of language teaching.
3. Target audience is important in language teaching. For this reason, different Turkish teaching materials should be prepared according to the needs of the target audience and each material should include the presentation of disappearing professions which can attract the interest of the target audience.
4. It was found that the word teaching posters designed by Yunus Emre Institute are very efficient and attractive since they were used in articles and theses in literature. While preparing new word teaching posters, it will be suitable to show disappearing professions.

ETHICAL TEXT

In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. Any violations that may arise regarding the article belong to me.

Author(s) Contribution Rate: The author's contribution to this article is 100%.

REFERENCES

- Arnold, E. (1877). *A simple transliteral of the Turkish language*. Trübner & Co.
- Aydın, E. (2008). Eski Türklerde meslek adları (Eski Türk yazıtlarına göre). *Journal of Turkish Linguistic*, 2(1), 49 - 66.
- Barker, W. B. (1854). *A reading book of the Turkish language*. James Medden.
- Barker, W. B. (1854). *A practical grammar of the Turkish language; with dialogues and vocabulary*. Bernard Quaritch.
- Baskın, S. (2018). Which cultural aspects do the textbooks of teaching Turkish to foreigners transfer?. *Advances in Language and Literary Studies*, 9(2), 131 – 137. <https://doi.org/10.7575/aiac.all.v.9n.2p.131>
- Berg, B. L. (2006). *Qualitative researcher methods for the social sciences*. Pearson and A. B..
- Boyd, C. (1842). *The Turkish interpreter or a new grammar of the Turkish language*. Smith Elder & Co.

- CEFR. (2020). Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume. (<https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>)
- Davids, A. L. (1832). *A grammar of the Turkish language*. Parbury & Allen.
- Doğan, L. (2020). Türkmen atasözlerinde meslek adları. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9 (2) , 648-664. <https://doi.org/10.33206/mjss.547008>
- Doğan, Y. (2014). Yabancılar Türkçe kelime öğretiminde market broşürlerinden yararlanma. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 10(1), 89-98.
- Güneş, B. (2016). Kutadgu Bilig'deki meslek ve unvan adlarının derleme sözlüğü 'ne yansımaları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 5(4) , 1532-1543. <https://doi.org/10.7884/teke.1747>
- Hagopian, V. H. (1908). *Key to the Ottoman – Turkish conversation – grammar*. Heidelberg.
- Hagopian, V. H. (1907). *Ottoman – Turkish conversation – grammar*. London: Heidelberg.
- Hopkins, E. L. (1877). *Elementary grammar of the Turkish language*. Trübner & Co.
- İşcan, A., Karagöz, B. & Konyar, M. (2017). Cultural transfer and creating cultural awareness in teaching Turkish as a foreign language: A sample from Gaziosmanpaşa University Tömer. *Journal of Education and Practice*, 8(9), 53 – 63.
- Mackenzie, C. F. (1879). *A Turkish manual: comprising a condensed grammar with idiomatic phrases, exercises, and dialogues, and vocabulary*. WM. H. Allen & Co.
- Melanlioğlu, D. (2008). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretim programları. *Eğitim ve Bilim*, 33 (150), 64 – 73.
- Neuman, L. W. (2006). *Social research methods qualitative and quantitative approaches (6th Ed.)*. Pearson Education Inc.
- Redhouse, J. W. (1884). *A simplified grammar of the Turkish language*. Trübner & Co.
- Redhouse, J. W. (1877). *The Turkish vade – mecum Ottoman colloquial language*. Thomas Harrison.
- Riggs E. (1856). *Outline Of A Grammar Of The Turkish Language*. A. B. Churchill.
- Said, A. (1877). *Turkish self – taught or the dragoman for travellers in the east, being a new practical and easy method of learning the Turkish language*. Franz Thimm.
- Şen, S. (2009). Derleme sözlüğüne göre Türkiye Türkçesi ağızlarında meslek icracısı adları. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, (25), 173-184.
- Şimşek, H. (2009). Eğitim tarihi araştırmalarında yöntem sorunu, *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(1),33-51. https://doi.org/10.1501/egifak_0000000401
- Tarring, C. J. (1886). *A practical elementary Turkish grammar*. Kegan Paul, Trench & Co.
- Tekin, Y. (2020). Kutadgu Bilig'de eş anlamlı meslek ve unvan adlarının anlam ve yapıları üzerine bir değerlendirme. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (3), 186-198. <https://doi.org/10.25068/dedekorkut103>
- Tien, A. (1896). *A Turkish grammar*. Sampson Low, Marston & Company.
- Turhan O. (2018). *Türk çocuk romanlarında meslekler üzerine bir araştırma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Türkben, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2464-2479. <https://doi.org/10.7884/teke.4254>
- Wells, C. (1880). *A practical grammar of the Turkish language*. Bernard Quaritch.
- Vaughan, T. (1709). *Grammar of the turkish language*. F. Humfreys.
- Yates E. (1857). *The Elemenents Of The Science Of Grammar, And A Complete Turkish Grammar*. WM. H. Allen & Co.
- Yeşilyurt, E. (2015). *Osmanlı döneminde İngilizlere Türkçe öğretimi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel tarama yöntemleri*(5th ed.). Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F. & Taşkın M. (2014). Hacivat Karagöz oyunları ile Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve kültür aktarımı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(5), 270-288. <https://doi.org/10.16992/asos.220>
- Yunus Emre Enstitüsü. (2020, Dec 24). Kelime öğretim afişleri. <https://www.yee.org.tr/tr/yayin/kelime-ogretim-afisleri>

OSMANLI DÖNEMİNDE İNGİLİZCE KONUŞANLARA TÜRKÇE ÖĞRETMEK AMACIYLA YAZILAN KİTAPLARIN KAYBOLMAYA YÜZ TUTMUŞ MESLEKLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**öz**

Teknolojinin gelişmesi ve iletişim hızının artması birçok alanda gelişimi beraberinde getirmiştir. Hızla gelişmekte olan alanlardan biri de dil öğretimidir. Dil öğretimi eksiksiz bir şekilde gerçekleştirmek için dilin kuralları haricinde dilin konuşulduğu coğrafyayı, o dili konuşan toplumun kültürünü ve toplumsal hafızasını da aktarmak gerekmektedir. Bu açıdan dil öğretimi esnasında değinilmesi gereken konular arasında meslekler ve kaybolmaya yüz tutmuş meslekler de yer almaktadır. Türkçe öğrenen insanların kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri görmesi, sosyal hayatta bu meslek isimleri, meslekleri icra eden insanlar veya meslek sonucu ortaya çıkan ürünlerle karşılaştıklarında uyum sağlamalarını kolaylaştıracaktır. Bu araştırmanın amacı Osmanlı döneminde İngilizce bilenler için yazılmış Türkçe öğretimi kitaplarında yer alan meslekler arasında Ticaret Bakanlığı tarafından kaybolmaya yüz tutmuş meslekler olarak sınıflandırılan meslekleri belirlemektir. Bu mesleklerin Osmanlı döneminde toplum hayatındaki yerini belirlemek Türkçeyi sonradan öğrenen ve Türk kültürünü yeni tanıyan insanların Türkçeye ve Türk kültürüne uyum sağlamasını kolaylaştıracaktır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı tarafından 2019 yılında güncellenen Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Listesi kullanılmıştır. Osmanlı döneminde İngilizce bilenler için yazılmış on yedi eser kaybolmaya yüz tutmuş meslekler listesi çerçevesinde incelenmiştir. Çalışma sonucunda listede yer alan yirmi üç mesleğin toplam doksan sekiz kez eserlerde kullanıldığı görülmüştür. Osmanlı döneminde eser veren on dört yazardan on ikisinin yazdığı eserlerde ilgili meslekler verilirken bu yazarlar arasında mesleklere en fazla yer veren yazar James William Redhouse'tur. Dönem eserlerin yer alan mesleklerin çoğunun Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Listesi'nde yer alması teknolojinin olumlu ve olumsuz etkilerini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, meslek, kültür.

GİRİŞ

Modern dünyada dil öğrenimi toplumlarda önemli bir yer edinmek için gereklilik arz etmektedir. Yeni bir dil öğrenmek isteyen insan, öncelikle ihtiyaçları çerçevesinde öğrenmek istediği dili seçmektedir. Teknoloji, başka bir ülkede öğrenim görme, turizm, yeni kültürleri tanıma isteği gibi unsurlar insanların öğrenmek istediği dili belirlemektedir.

Dil öğretirken dikkat edilmesi gereken unsurlar da ihtiyaçlar çerçevesinde ortaya çıkmaktadır. Dil öğretim şekli ve öğretimde öncelikli konular hedef kitleye göre belirlenmelidir. Bununla birlikte öğretimde bütün hedef kitleler için ortak unsurlar da vardır. Bu unsurların başında kültür gelmektedir. Bir dilin sağlıklı bir şekilde öğretilmesinde kültür unsurların öğretimi en önemli noktalardan biridir. Kültür aktarımının önem kazandığı günümüz yabancı dil eğitim sürecinde dil öğretiminde kullanılan birçok materyalin o toplumun kültüründen doğduğu ve o kültürün taşıyıcılığını yaptığı açıkça gözlenebilir (Yılmaz ve Taşkın, 2014).

Dil etkinlikleri, alanlar içinde bağlama kavuşur. Bunlar çok çeşitli olabilir, ancak dil öğrenimiyle ilgili pratik amaçlar için bu alanlar genel olarak dört şekilde sınıflandırılır: kamu alanı, kişisel alan, eğitsel alan ve mesleki alan (CEFR, 2020). Buradan da anlaşılacağı üzere dil öğretimi çeşitli alanlarda gerçekleşmektedir, bu alanlardan biri de mesleki alandır.

Avrupa Ortak Başvuru Metninde iletişim temaları altında dil öğrenenlerin ilgi ve ihtiyaçları çerçevesinde meslek odaklı dil öğrenme ile öğrencilerin uygun olan mesleki alanda kendisini geliştirmesi için temalar oluşturabileceği anlatılmaktadır (CEFR, 2020). Avrupa Ortak Başvuru Metninde de belirtildiği üzere mesleki alanda kendini geliştirmek isteyen bireylere eğitmen bireyin dil öğrenme ihtiyacına göre yaklaşmalı ve dil öğretimi bu çerçevede gerekirse temalar oluşturarak gerçekleştirilmelidir. Bu bağlamda öğretilmesi gereken kültürel unsurlardan biri de mesleklerdir. Yeni bir dil öğrenen insan öğrendiği meslekler sayesinde günlük hayatını daha elverişli bir şekilde geçirecektir.

Dilin işlevlerinden biri, kültür aktarımını sağlamasıdır. Kültür aktarımı, bir millete ait kültürel özelliklerin yeni nesillere anlatılması, kavratılması ve benimsetilmesidir (Melanlıoğlu, 2008). Avrupa Konseyi dil politikasının amaç ve hedeflerinden biri de Avrupa'daki dil ve kültür çeşitliliğinin zengin mirasının korunması ve geliştirilmesidir (CEFR, 2020). Yabancı dil öğretimi, yalnızca dil ve dil becerilerini öğretmeyi değil, aynı zamanda hedef dilin kültürünü aktarmayı da amaçlamaktadır. Birey hedef ülkenin kültürel özelliklerini ne kadar çok öğrenirse, hedef dili de o derece iyi anlayacağı için hedef dilin kültürünü tanıması önemlidir (Baskın, 2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere Türkçe öğretirken Türkçe konuşan insanların kültürel mirasını korunmalı ve dil öğretiminde kültürel miras ürünü unsurları da kullanarak geliştirilmelidir. Dil öğretiminde kültür aktarımı yaparken kültür unsurlarından biri olan mesleklerin de öğretimi ve tanıtımı yapılmaktadır. Ancak kültür aktarımında meslek adları ve mesleklerin neler olduğunun öğretimi sırasında kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin öğretimi de gerekmektedir. Toplumda kaybolmaya yüz tutmuş meslekler, icrası az da olsa varlığını devam ettirmektedir. Ancak meslekleri icra eden kişi sayısının azalması Türkiye Cumhuriyeti Ticaret

Bakanlığı'nın bu konu üzerine eğilmesine neden oldu. Ayrıca Avrupa Konseyinin amaç ve hedefleri de bu konu üzerine çalışma yapmayı gerekli kılmıştır. Bu meslekler çoğunlukla teknolojinin gelişmesi nedeniyle toplumda daha az rastlanan bu nedenle de turizm açısından da önem arz eden mesleklerdir. Bunun yanında kaybolmaya yüz tutmuş meslekler bir başka kültür unsuru olan dilde de kendisini göstermektedir. Bu meslek adları toplumun her kesiminde; bazen günlük konuşmalarda, bazen televizyon – gazete haberlerinde, bazen de iş hayatında insanların karşısına çıkmaktadır. Tüm bu sayılan nedenlerden dolayı kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin öğretimi dil öğretimi açısından önemlidir.

Avrupa Ortak Başvuru Metninin tanılayıcı amaçlı bir uygulaması olan DIALANG projesi, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin neden meslekleri ve ilerleyen aşamalarda kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri öğrenmesi gerektiği noktasında ışık tutmaktadır. DIALANG, kendi yeterlilik düzeyleri hakkında bilgi edinmek isteyen dil öğrenenleri için hazırlanmış bir değerlendirme sistemidir. Bu değerlendirme sisteminde ölçekte yer alan maddeleri gerçekleştirme durumuna göre dil öğrenen, test sonucuna göre dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinde hangi seviyede olduğunu ölçebilir.

DIALANG ölçeğinde öğrenilen dilin meslek icrasında yeterliğine ve meslek bilgisine yönelik maddeler şu şekildedir (CEFR, 2020):

- ... haberlerin, makalelerin ve raporların içeriğini ve alaka düzeyini hızla belirleyebilir ve okunanların mesleki açıdan daha yakından çalışmaya değer olup olmadığına karar verir (Okuma - B2).
- Bu düzeyde kişiler günlük ya da mesleki dil içeren metinleri anlayabilir (Okuma – B1).
- Mesleki ve edebi metinlerin özetlerini ve incelemelerini yazabilirler (Yazma – C2).
- TV ve radyonun kişisel veya meslekle ilgi programlarını, konuşmanın nispeten yavaş ve anlaşılır olması koşuluyla ana noktalarını anlarlar (Dinleme – B1).

Bu çalışma, dil öğretiminde önemli bir kaynak sayılan Avrupa Ortak Başvuru Metninin amaç ve hedeflerinde de yer alan kültürel mirasın korunması, geliştirilmesi amacına uygun bir çalışmadır. Bu çalışma, Türk kültürel miraslarından biri olan kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin Türkçeyi yeni öğrenenlere aktarımına yönelik önerilerde bulunması ve bu alanda yapılacak yeni çalışmalara kaynak olması açısından önemlidir.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde Türkçe öğrenmek isteyenlerin sayısının artmakta olduğu görülmektedir (Türkben, 2018; Doğan, 2014). Bu nedenle Türkçenin nasıl daha iyi öğretilbileceği üzerine daha fazla çalışma yapılmalı, dil öğretim materyalleri arasında yer alan ders kitapları da dil öğretiminde en etkin şekilde kullanılacak şekilde düzenlenmelidir. Dil öğretim materyalleri arasında meslek öğretimine yönelik materyal eksikliği dikkat çeken bir unsurdur. Yunus Emre enstitüsü tarafından hazırlanan iş ve meslek kartları (YEE, 2020), bu konuda başlangıç materyali sayılabilecek ve tek olan materyallerdir. Türkçe öğrenmek isteyen insan sayısındaki artış ve buna paralel olarak özeldir mesleki alanda dil öğrenmek isteyenlerin sayısındaki artış, hem kültür unsuru olarak meslek öğretimi hem de meslek terimleri ve mesleki bilgiye yönelik dil öğretim materyallerinin hazırlanmasını gerekli kılmaktadır.

Bu çalışma kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin Osmanlı döneminde Türkçeyi öğretenlerin eserlerinde var olma durumunu incelemektedir. Bu çalışmanın bulguları sayesinde Türkçe öğretmek amacıyla eser veren birçok araştırmacının meslekleri materyal olarak eserlerinde kullandıkları görülecektir. Böylece yeni hazırlanacak eserlerde mesleklere dil öğretim materyali olarak yer verilmesi gerektiği bir kez daha ortaya çıkacaktır. Ayrıca dil seviyelerine göre meslekler ile birlikte kaybolmaya yüz tutmuş meslekler de karşılaştırmalı olarak verilerek Türkçe öğrenenlerde mesleki alanda dil bilinci ve Türk kültürüne aşinalık da kazandırılacaktır.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Osmanlı döneminde yazılan dil öğretim kitaplarında yer alan meslekler arasında kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri belirlemektir. Yapılacak saptamalar, yeni yazılacak dil öğretim kitaplarının mesleklere yer vermesi açısından kaynaklık edecektir. Ayrıca bu araştırma, teknolojinin kültürü etkileme durumu üzerinde de saptamalar yapılmasına olanak sağlayacaktır. Bu amaç çerçevesinde araştırmanın problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir: Osmanlı dönemi İngilizce bilenlere Türkçe öğretimi kitaplarında yer alan meslekler arasında kaybolmaya yüz tutmuş meslekler var mıdır?

Bu soruya daha ayrıntılı cevap verebilmek için aşağıdaki alt problemlere ulaşılmıştır:

1. Dil bilgisi öğretimi yapılırken kullanılan kaybolmaya yüz tutmuş meslekler nelerdir?
2. Anlatılan konuyu pekiştirmek amaçlı verilen metinlerde kaybolmaya yüz tutmuş meslekler nelerdir?
3. Sözlük bölümlerinde kullanılan kaybolmaya yüz tutmuş meslekler nelerdir?

İngilizlerin dünya politikası Türkçe öğrenme ihtiyaçlarını da beraberinde getirmiştir. Bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla İngilizlere Türkçe öğretimine yönelik kitaplar yazılmaya başlanmıştır. Yapılan son araştırmalarla Osmanlı döneminde 1709 yılından 1910 yılına kadar 201 yıllık süreçte İngilizlere ve İngilizce bilenlere Türkçe öğretmek amacıyla 18 adet kitap yazıldığı tespit edilmiştir.

Bu eserlerden yalnızca Edward Yates'ın yazdığı *The Elements of the Science of Grammar, and a Complete Turkish Grammar* adlı eserin amacı diğerlerinden farklı görünmektedir. Edward Yates hakkında fazla bilgi yer almasa da Yates, dönemin Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçisi Carroll Spence'e adadığı önsözde "Bir İngiliz'in, kan ve ırk bağları nedeniyle bir Amerikalı olması ve bir Amerikalının, bir gerçeği değiştirmek için hanedanlığın, aristokrasinin veya hizip gücünün ötesinde olmasına rağmen, aynı bağlarla bir İngiliz olmasıyla gurur duydum." sözleriyle Amerikan vatandaşı olduğunu dile getirir. Bu önsöz sayesinde eserin diğer eserlerden farklı olarak İngilizlere değil, Amerika Birleşik Devletleri vatandaşlarına Türkçe öğretmek amacıyla yazıldığı görülmektedir.

İlgili literatür incelendiğinde Cumhuriyet dönemi öncesi eserlerde meslek adlarına yönelik birçok araştırma yapıldığı görülmektedir (Aydın, 2008; Güneş, 2016; Tekin, 2020). Ayrıca Doğan (2020), Türkmen atasözlerinde meslek adları başlıklı çalışması ile Türklerin zaman içerisinde hangi meslekleri yapmış olabileceğine yönelik

araştırmacılara kaynak oluşturmuştur. Bu araştırmalar sayesinde Türk kültürü içerisinde eski dönemlerde var olan meslekler, bu mesleklerden varlığını devam ettirenler ortaya çıkmakta ve diğer araştırmalara karşılaştırma yapma imkânı vermektedir.

Ayrıca yapılan araştırmalarda Yunus Emre Enstitüsü tarafından yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde tematik kelime öğretiminde kullanılabilecek 25 adet dil öğretim afişi tasarlandığı görülmektedir (Yunus Emre Enstitüsü, 2020). Bu afişlerde iş ve meslek başlıklarında iki tema bulunmakta ve bu temalar ile on beş farklı mesleğin görseller yardımı ile öğretimi yapılmaktadır.

Turhan (2018), Türk çocuk romanlarında meslekler üzerine başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk romanları mesleki bağlamda incelemiştir. Araştırmada çocuk romanlarının hangi meslekleri içerdiği ve hangi meslekler hakkında tanıtıcı bilgi sunduğu belirlenmiş, öğrencilerin çocuk romanlarında mesleklerin bulunma durumuna yönelik görüşleri tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda romanlarda yer alan mesleklerin çocuklar tarafından gelecekte tercih edilebileceği görülmüştür.

Şen (2009), derleme sözlüğüne göre Türkiye Türkçesi ağızlarında meslek icracısı adları başlıklı çalışmasında Derleme Sözlüğü 'nü esas alarak Türkiye Türkçesi ağızlarındaki meslek icracısı adlarını tespit etmiştir. Tespit edilen adlar sınıflandırılmış ve dil özellikleri incelenmiştir. Bu adların verilisinde ne tür etkenlerin rol oynadığı ortaya konulmuştur. Teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkacak yeni mesleklerin adlandırılışında ağızların önemli imkânlar sunduğu vurgulanmıştır.

İlgili literatür incelendiğinde Türk kültürü içerisinde eski dönemlerde var olan mesleklerin incelendiği ancak çoğunlukla bu meslekler ile Cumhuriyet Döneminde yer alan meslekler arasında ilişkilendirme yapılmadığı, bu mesleklerin öğretiminin kültürel açıdan önemine değinilmemiştir. Ayrıca Cumhuriyet döneminde icra edilen meslekler de çalışma konusu olmuş ancak bu araştırmalarda mesleklerin kültürel değerine yönelik bulgular yer almamıştır.

Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan genel yeterliklerin bir unsuru da sosyo-kültürel bilgi ve kültürlerarası becerilerin gelişimidir. Öğrencilerin çok kültürlü yeterliliğini geliştirmede eğitim hedefleri açısından denge sağlanmalıdır (CEFR, 2020). Kültürel eğitim, Türkçe öğretiminin her kademesinde gerçekleştirilmelidir. Kültür aktarımı açık ve öğrencilerin yeterlilik düzeyine uygun olmalıdır (İşcan ve diğerleri, 2017) Bu çalışma Türk kültür unsurlarından biri olan mesleklerle, özelinde de kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerle ilgilidir. Çalışma Osmanlı döneminde Türkçe öğreten araştırmacıların kültür unsuru olan meslekleri Türkçeyi yeni öğrenen insanlara hangi aşamalarda öğrettikleriyle ilgilidir. Öğretilen mesleklerden Cumhuriyet döneminde kaybolmaya yüz tutmuş meslekler statüsünde olanları çalışmaya konu olmuştur. Bu açıdan bakıldığında bu çalışma Türk kültüründe tarihi süreç içerisinde yer alan mesleklerin kültürel unsur olarak öğretimine yönelik alanda var olan boşluğu dolduracaktır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, inceleme nesnesine (evren/örneklem), veri toplama ve veri analizine yer verilmektedir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmacıların sayısal verilerden ziyade nominal verilerle sonuçlanan herhangi bir prosedürün yeterliliğine inanması nitel tekniğin basit bir açıklaması sayılabilir. (Berg, 2006). Nitel araştırmada en yaygın olarak kullanılan veri toplama yöntemlerinin başında görüşme, odak grup görüşmesi ve gözlem gelmektedir. Bunların yanında çeşitli türdeki dokümanlar da (belgeler, yazışmalar, fotoğraflar gibi) nitel araştırmada kullanılan verilere temel oluşturabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Araştırmaya konu olan İngilizlere Türkçe öğretim kitaplarında kaybolmaya yüz tutmuş meslekler üzerinde durulduğu için araştırmada nitel doküman analizi kullanılmıştır.

İnceleme Nesnesi

Bu araştırmanın örneklemini Osmanlı döneminde İngilizce bilenlere Türkçe öğretmek amacıyla Latin ve Arap alfabesi ile yazılan on yedi eser oluşturmaktadır. Elias Riggs tarafından yazılan Outline of a Grammar of the Turkish Language adlı eser Ermeni alfabesi ile yazılması nedeniyle araştırmaya dâhil edilmemiştir.

Yayımlanma tarihine göre yazılan kitaplar ve kitapların yazarları şu şekildedir:

1. Grammar of the Turkish Language (Thomas Vaughan)
2. Grammar of the Turkish Language (Arthur Lumley Davids)
3. The Turkish Interpreter or a New Grammar of the Turkish Language (Charles Boyd)
4. A Reading Book of the Turkish Language (William Burckhardt Barker)
5. A Practical Grammar of the Turkish Language; with Dialogues and Vocabulary (William Burckhardt Barker)
6. Outline of a Grammar of the Turkish Language (Elias Riggs)
7. The Elements of the Science of Grammar, and a Complete Turkish Grammar (Edward Yates)
8. A Simple Transliterated Grammar of the Turkish Language with Dialogues and Vocabulary (Edwin Arnold)
9. Elementary Grammar of the Turkish Language: with a Few Easy Exercises Frank (Lawrence Hopkins)
10. The Turkish Vade-Mecum of Ottoman Colloquial Language (James William Redhouse)
11. Turkish Self – Taught or the Dragoman For Travellers in the East, Being a New Practical and Easy Method of Learning the Turkish Language (Abu Said)
12. A Turkish Manual Comprising a Condensed Grammar with Idiomatic Phrases, Exercises, and Dialogues, and Vocabulary (Charles Francis MacKenzie)
13. A Practical Grammar of the Turkish Language (Charles Wells)
14. A Simplified Grammar of the Turkish Language (James William Redhouse)
15. A Practical Elementary Turkish Grammar (Charles James Tarring)

16. A Turkish Grammar, Containing also Dialogues and Terms Connected with the Army, Navy, Military Drill, Diplomatic and Social Life (Anton Tien)

17. Ottoman Turkish Conversation Grammar (V. H. Hagopian)

18. Key to the Ottoman - Turkish Conversation – Grammar (V. H. Hagopian)

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı tarafından 2019 yılında güncellenen Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Listesi kullanılmıştır.

Tablo 1. Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler

Sıra	Hammadde	Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler
1	Ahşap	1) Oymacılık (Neccarlık) 2) Kakmacılık 3) Nalın Yapımı 4) Takunya Yapımı 5) Rölyef Yapımı 6) Sedef Kakmacılık 7) Külekçilik 8) Şimşir Tarak Yapımı 9) Tahta Kaşıkçılık 10) Haratlık 11) Bastonculuk 12) Asa Yapımı 13) Beşik Yapımı
2	Cam	1) Camaltı Resim 2) Hareli Cam Yapımı (Çeşm-i Bülbül) 3) Minecilik 4) Üfleme Cam Yapımı 5) Vitray Yapımı
3	Deri	1) Debbağlık 2) Tabaklık 3) Sepicilik
4	Deri	1) Çarıkcılık 2) Yemencilik
5	Deri	1) Köşgerlik 2) Sayacılık 3) Kavaflık
6	Hayvan Ve Bitki Atıkları	1) Hasırcılık 2) Sepetçilik, Sepet Örucülüğü 3) Süpürge Yapımı 4) Sap Örucülüğü ve Süslemeciliği 5) Sapçılık 6) Kıtıkçılık
7	Hayvan Ve Bitki Atıkları	1) Tiftikçilik 2) Yüncülük 3) Keçecilik
8	Hayvan Ve Bitki Atıkları	1) Kemik İşlemeciliği
9	Hayvan Ve Bitki Atıkları	1) Kök Boyacılığı
10	İplik/Tekstil	1) Dantel Örne 2) Firkete Oyacılığı 3) İğne Oyacılığı 4)

		Kastamonu Çarşaf Bağlama 5) Mekik Oyacılığı 6) Tığ Oyacılığı 7) İşlemecilik 8) Nakışçılık 9) Pikoculuk
11	İplik/Tekstil	1) Yazmacılık
12	İplik/Tekstil	1) Yorgancılık 2) Hallaçlık
13	İplik/Tekstil	Geleneksel Dokumacılık (1) Beledi Dokuma 2) Çember ve Mahrama Dokuma 3) Dastar Dokuma 4) Denizli Bezi Dokuma 5) Efram Dokuma 6)Elpek Bezi Dokuma 7) Heybe Dokuma 8) İpek Çarşaf Dokuma 9) İpek Dokuma 10) Kemha Dokuma 11) Keşan Dokuma 12) Keten Dokuma 13) Mekikli Dokumacılık 14) Muğla Dokuma 15) Mutaf İşleri 16) Peşkir Dokuma 17) Şal- Topik Dokuma 18) Şayak Dokuma 19) Şile Bezi Dokuma 20) Kastamonu El Dokumacılığı 21) Kendir Dokuma 22) Kutnu Dokuma
14	İplik/Tekstil	Geleneksel Halı ve Kilim Dokumacılığı (1) Cicim Dokumacılığı 2) Tülü Dokuma 3) Yaygı Yapımı 4) Sumak Dokuma 5) Zili Dokuma 6) Savan Dokuma 7) Urgancılık 8) El Halısı Tamirciliği
15	İplik/Tekstil	1) El Örgücülüğü 2) Çorap Örücülüğü
16	Maden	1) Bakırcılık 2) Kalaycılık 3) Tombakçılık
17	Maden	1) Bileyicilik 2) Bıçakçılık
18	Maden	1) Nalbantlık
19	Maden	1) Telkari Yapımı 2) Kazaziye Yapımı 3) Mıhlamacılık 4) Sadekarlık 5) Savatçılık 6) Kalemkarlık 7) El işi gümüş ev eşyası üreticiliği (Ajur, Dövü, Kakma, Sıvama, Döküm, Savat ve Kalem İşçiliği teknikleri ile)
20	Maden	1) Sobacılık
21	Taş	1) Oltu,Lüle, Kehribar vb. Taş İşlemeciliği 2) Hacibektaş Taşı İşlemeciliği 3) Mimari Eleman (Taş) İşlemeciliği 4) Sarımsaklı

		Taşı İşlemeciliği
22	Toprak	1) Çanakçılık 2) Çömlekçilik
23	Toprak	1) Çinicilik
24	Hammaddesi Karışık Olan El Sanatları	1) Kolan Eşya (Yassı Kemer) Yapımcılığı 2) Hamutçuluk 3) Kedencilik 4) Saraçlık 5) Semercilik 6) Kürtüncülük 7) Koşumculuk 8) Eyercilik
25	Hammaddesi Karışık Olan El Sanatları	1) At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağncılık
26	Hammaddesi Karışık Olan El Sanatları	1) Gramofon Tamirciliği 2) Halk Çalgıları Yapımı
27	Hammaddesi Karışık Olan El Sanatları	1) Ebru, Hat ve Tezhip Sanatkarlığı 2) Nakkaşlık
28	Hammaddesi Karışık Olan El Sanatları	1) Osmanlı Kilitçiliği
29	Hammaddesi Karışık Olan El Sanatları	1) Folklorik Bebek Yapımı 2) Gölge Oyunları Tiplemeleri Yapımı
30	Hammaddesi Karışık Olan El Sanatları	1) Ciltçilik
31	Gıda	1) Şerbetçilik

Bu aşamada Osmanlı döneminde İngilizce bilenlere Türkçe öğretmek amacıyla Latin ve Arap alfabesi ile yazılan on yedi eser Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Listesi'nde bulunan mesleklerin eserlerde yer alma durumları açısından incelenmiştir. Daha sonra meslekler eserlerin bölümlerinde yer alma durumlarına göre kategorilere ayrılmıştır.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, araştırma sonucunda elde edilecek olan olgu ve kavramlara ulaşmada yol göstermesi açısından yazılı, basılı vb. malzemenin incelenerek analiz edilmesidir (Şimşek, 2009). İncelenecek dokümanların analizi için inceleme üç kategoride gerçekleştirilmiştir. Bunlar:

1. Dil bilgisi öğretimi yapılırken kullanılan kaybolmaya yüz tutmuş meslekler
2. Anlatılan konuyu pekiştirmek amaçlı verilen metinlerde kaybolmaya yüz tutmuş
3. Sözlük bölümlerinde kullanılan kaybolmaya yüz tutmuş meslekler

Verilerin Analizi

Bu araştırmada verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, çeşitli insan iletişim biçimleri üzerinde gerçekleştirilir; bu, yazılı belgelerin, fotoğrafların, hareketli resimlerin video tipinin çeşitli permütasyonlarını içerebilir (Berg, 2006). İçerik analizi, metnin içeriğini toplamak ve analiz etmek için kullanılan bir tekniktir (Neuman, 2006).

BULGULAR

Dil Bilgisi Öğretimi Yapılırken Kullanılan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler

Dil bilgisi öğretimi sırasında kullanılan kaybolmaya yüz tutmuş meslekler aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 2. Dil Bilgisi Öğretimi Yapılırken Kullanılan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Mesleklere Yönelik Bulgular

Eserler / Yazarlar	Meslekler	Sayfa Numarası
Grammar Of The Turkish Language (Thomas Vaughan)	-	-
Grammar Of The Turkish Language (Arthur Lumley Davids)	-	-
The Turkish Interpreter Or A New Grammar Of The Turkish Language (Charles Boyd)	-	-
A Reading Book Of The Turkish Language (William Burckhardt Barker)	-	-
A Practical Grammar Of The Turkish Language; With Dialogues And Vocabulary (William Burckhardt Barker)	-	-
The Elements Of The Science Of Grammar, And A Complete Turkish Grammar (Edward Yates)	-	-
A Simple Transliterated Grammar Of The Turkish Language With Dialogues And Vocabulary (Edwin Arnold)	-	-
Elementary Grammar Of The Turkish Language: With A Few Easy Exercises Frank (Lawrence Hopkins)	-	-
The Turkish Vade-Mecum Of Ottoman Colloquial Language (James William Redhouse)	At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağncılık (5)	80 (5)
Turkish Self – Taught Or The Dragoman For Travellers In The East, Being A New Practical And Easy Method Of Learning The Turkish Language (Abu Said)	-	-
A Turkish Manual Comprising A Condensed Grammar with Idiomatic Phrases, Exercises, And Dialogues, And Vocabulary (Charles Francis Mackenzie)	-	-

A Pratical Grammar Of The Turkish Language (Charles Wells)	-	-
A Simplified Grammar Of The Turkish Language (James William Redhouse)	Kavaflık	44
A Practical Elementay Turkish Grammar (Charles James Tarring)	-	-
A Turkish Grammar, Containing Also Dialogues and Terms Connected with the Army, Navy, Military Drill, Diplomatic and Social Life (Anton Tien)	At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağnıcılık Yazmacılık	43 43
Ottoman Turkish Conversation Grammar (V. H. Hagopian)	-	-
Key to the Ottoman - Turkish Conversation – Grammar (V. H. Hagopian)	Kalemkârlık Debbağlık Nalbantlık	95 98 101
Toplam	11	

Tablo 2 incelendiğinde Osmanlı döneminde İngilizce bilenlere Türkçe öğretmek amacıyla yazılan on yedi eserden dört tanesinde toplam on bir kez dil bilgisi öğretimi yapılırken kaybolmaya yüz tutmuş meslekler kullanılmıştır. Bu eserlerde kullanılan yedi farklı meslek Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı tarafından 2019 yılında güncellenen Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Listesi'nde yer almaktadır. Bu mesleklerin eserlerde kullanılma sıklığı incelendiğinde; at arabacılığı, faytonculuk ve kağnıcılık 6 kere, kavaflık, yazmacılık, kalemkârlık, debbağlık ve nalbantlık kullanılmıştır.

Bu bulgular çerçevesinde yazarların büyük bölümünün dil bilgisi öğretimi sırasında kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerden örnek vermediği söylenebilir. Dil bilgisi öğretimi yaparken kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri en fazla kullanan yazar James William Redhouse'tur. Dil bilgisi öğretimi yapılırken en fazla kullanılan kaybolmaya yüz tutmuş meslek at arabacılığı, faytonculuk ve kağnıcılık'tır. Dönem itibarıyla yolculukta ve yük taşımacılığında bu hayvanların kullanılması nedeniyle günlük hayatta en fazla ihtiyaç duyulan meslek olması söylenebilir.

Anlatılan Konuyu Pekiştirmek Amaçlı Verilen Metinlerde Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler

Tablo 3. Anlatılan Konuyu Pekiştirmek Amaçlı Verilen Metinlerde Kaybolmaya Yüz Tutmuş Mesleklere Yönelik Bulgular

Eserler / Yazarlar	Meslekler	Sayfa Numarası
Grammar Of The Turkish Language (Thomas Vaughan)	Nalbantlık	74
Grammar Of The Turkish Language (Arthur Lumley Davids)	-	-
The Turkish Interpreter Or A New Grammar Of The Turkish Language (Charles Boyd)	At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağnıcılık (2)	241, 245

A Reading Book Of The Turkish Language (William Burckhardt Barker)	-	-
A Practical Grammar Of The Turkish Language; With Dialogues And Vocabulary (William Burckhardt Barker)	-	-
The Elements Of The Science Of Grammar, And A Complete Turkish Grammar (Edward Yates)	-	-
A Simple Transliterated Grammar Of The Turkish Language With Dialogues And Vocabulary (Edwin Arnold)	-	-
Elementary Grammar Of The Turkish Language: With A Few Easy Exercises Frank (Lawrence Hopkins)	-	-
The Turkish Vade-Mecum Of Ottoman Colloquial Language (James William Redhouse)	Şerbetçilik (2)	336, 337 (2)
Turkish Self – Taught Or The Dragoman For Travellers In The East, Being A New Practical And Easy Method Of Learning The Turkish Language (Abu Said)	-	-
A Turkish Manual Comprising A Condensed Grammar with Idiomatic Phrases, Exercises, And Dialogues, And Vocabulary (Charles Francis MacKenzie)	Çinicilik Oymacılık (Neccarlık) Ciltçilik	236 237 246
A Practical Grammar Of The Turkish Language (Charles Wells)	Kazaziye Yapımı (2) Hallaçlık (2)	237 (2) 237 (2)
A Simplified Grammar Of The Turkish Language (James William Redhouse)	-	-
A Practical Elementary Turkish Grammar (Charles James Tarring)	At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağncılık	182
A Turkish Grammar, Containing Also Dialogues and Terms Connected with the Army, Navy, Military Drill, Diplomatic and Social Life (Anton Tien)	At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağncılık (4)	345, 346 (2), 347
Ottoman Turkish Conversation Grammar (V. H. Hagopian)	Kalaycılık	238
Key to the Ottoman - Turkish Conversation – Grammar (V. H. Hagopian)	Kazaziye Yapımı Şerbetçilik Saraçlık	11 11 180
Toplam	21	

Tablo 3 incelendiğinde Osmanlı döneminde İngilizce bilenlere Türkçe öğretmek amacıyla yazılan on yedi eserden dokuz tanesinde toplam yirmi bir kez anlatılan konuyu pekiştirmek amaçlı verilen metinlerde kaybolmaya yüz tutmuş meslekler kullanılmıştır. Bu eserlerde kullanılan on farklı meslek Türkiye Cumhuriyeti

Ticaret Bakanlığı tarafından 2019 yılında güncellenen Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Listesi'nde yer almaktadır. Bu mesleklerin eserlerde kullanılma sıklığı incelendiğinde; at arabacılığı, faytonculuk ve kağncılık 7 kere, kazaziye yapımı 3 kere, şerbetçilik 3 kere, hallaçlık 2 kere, nalbantlık, çinicilik, oymacılık (neccarlık), ciltçilik, kalaycılık ve saraçlık kullanılmıştır.

Bu bulgular çerçevesinde yazarların yarısından fazlasının anlatılan konuyu pekiştirmek amaçlı verdiği metinlerde kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri kullandığı görülmektedir. Bu alanda kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri en fazla kullanan yazarlar Charles Wells ve Anton Tien'dir. Anlatılan konuyu pekiştirmek amaçlı verilen metinlerde en fazla kullanılan kaybolmaya yüz tutmuş meslek at arabacılığı, faytonculuk ve kağncılık'tır. Bunun nedeni olarak dönem itibariyle yolculukta ve yük taşımacılığında bu hayvanların kullanılmasıyla günlük hayatta en fazla ihtiyaç duyulan meslek olması söylenebilir.

Sözlük Bölümlerinde Kullanılan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler

Tablo 4. Sözlük Bölümlerinde Kullanılan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Mesleklere Yönelik Bulgular

Eserler / Yazarlar	Meslekler	Sayfa Numarası
Grammar Of The Turkish Language (Thomas Vaughan)	Hallaçlık	78
	Nalbantlık	100
Grammar Of The Turkish Language (Arthur Lumley Davids)	Yazmacılık	129
	Saraçlık	129
	Nakkaşlık	129
	Nalbantlık	130
	At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağncılık	130
	Kalemkârlık	
	Hallaçlık	130
	Bıçakçılık	130
	Keten Dokuma	130
	Osmanlı Kilitçiliği	130
The Turkish Interpreter Or A New Grammar Of The Turkish Language (Charles Boyd)	Yazmacılık	193
	Saraçlık	193
	At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağncılık	193
	Debbağlık	
	Semercilik	194
	Nalbantlık	194
	Geleneksel Dokumacılık	194
	Sepetçilik, Sepet Örucülüğü	195
	Kalemkârlık	195
	Bıçakçılık	195
A Reading Book Of The Turkish Language (William Burckhardt Barker)	Debbağlık	21 (Voc.)
A Practical Grammar Of The Turkish Language; With Dialogues And Vocabulary (William Burckhardt Barker)	-	-
The Elements Of The Science Of Grammar, And A Complete Turkish Grammar (Edward Yates)	-	-

A Simple Transliterated Grammar Of The Turkish Language With Dialogues And Vocabulary (Edwin Arnold)	Bıçakçılık Nalbantlık Yazmacılık Debbağlık Saraçlık	65 66 68 70 70
Elementary Grammar Of The Turkish Language: With A Few Easy Exercises Frank (Lawrence Hopkins)	-	-
The Turkish Vade-Mecum Of Ottoman Colloquial Language (James William Redhouse)	At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağnıcılık (2) Hallaçlık (2) Kalemkârlık (2) Nalbantlık Nakkaşlık Yorgancılık (2) Saraçlık (2) Debbağlık (2)	120 (2) 120, 234 132, 271 134 160 188, 320 90, 173 216 (2)
Turkish Self – Taught Or The Dragoman For Travellers In The East, Being A New Practical And Easy Method Of Learning The Turkish Language (Abu Said)	Yazmacılık Nalbantlık Bıçakçılık Ciltçilik Geleneksel Dokumacılık	42 42 42 42 42
A Turkish Manual Comprising A Condensed Grammar with Idiomatic Phrases, Exercises, And Dialogues, And Vocabulary (Charles Francis MacKenzie)	Yazmacılık Saraçlık At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağnıcılık Sepetçilik, Sepet Örucülüğü Nalbantlık Bakırcılık Debbağlık Kavaflık	97 97 97 97 97 97 97 98 98
A Pratical Grammar Of The Turkish Language (Charles Wells)	-	-
A Simplified Grammar Of The Turkish Language (James William Redhouse)	-	-
A Practical Elementay Turkish Grammar (Charles James Tarring)	At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağnıcılık Nalbantlık Ciltçilik Bakırcılık Bıçakçılık Saraçlık Yorgancılık	158 158 158 158 158 159 159
A Turkish Grammar, Containing Also Dialogues and Terms Connected with the Army, Navy, Military Drill, Diplomatic and Social Life (Anton Tien)	-	-
Ottoman Turkish Conversation Grammar (V. H. Hagopian)	Hallaçlık Kalemkârlık Nalbantlık Saraçlık	469 473 474 483
Key to the Ottoman - Turkish Conversation – Grammar (V. H. Hagopian)		
Toplam	66	

Tablo 4 incelendiğinde Osmanlı döneminde İngilizce bilenlere Türkçe öğretmek amacıyla yazılan on yedi eserden on tanesinde toplam altmış altı kez sözlük bölümlerinde kaybolmaya yüz tutmuş mesleklere yer verilmiştir. Bu eserlerde kullanılan on sekiz farklı meslek Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı tarafından 2019 yılında güncellenen Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Listesi'nde yer almaktadır. Bu mesleklerin eserlerde kullanılma sıklığı incelendiğinde; nalbantlık 9 kere, saraçlık 8 kere, at arabacılığı, faytonculuk ve kağıncılık 6 kere, debbağlık 6 kere, bıçakçılık 5 kere, hallaçlık 5 kere, kalemkârlık 5 kere, yazmacılık 5 kere, yorgancılık 3 kere, bakırcılık 2 kere, ciltçilik 2 kere, geleneksel dokumacılık 2 kere, sepetçilik, sepet örücülüğü 2 kere, nakkaşlık 2 kere, keten dokuma, Osmanlı kilitçiliği, semercilik ve Kavaflık kullanılmıştır.

Bu bulgular çerçevesinde yazarların çoğunluğunun anlatılan konuyu pekiştirmek amaçlı verdiği metinlerde kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri kullandığı görülmektedir. Bu alanda kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri en fazla kullanan yazarlar James William Redhouse'tur. Sözlük bölümlerinde en fazla kullanılan kaybolmaya yüz tutmuş meslekler nalbantlık'tır. Nalbantlık, dönem itibarıyla yolculukta ve yük taşımacılığında kullanılan at ve eşek gibi hayvanların bakımıyla ilgilenen bir meslek olması nedeniyle Osmanlı döneminde günlük hayatta en fazla ihtiyaç duyulan mesleklerdendir.

Osmanlı döneminde İngilizce bilenlere Türkçe öğretmek amacıyla yazılan eserlerde yer alan mesleklerin Cumhuriyet döneminde kaybolmaya yüz tutmuş olanlarının belirlenmesi öncelikle bu mesleklerin toplumdaki yerinin saptanması açısından önemlidir. Kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerden özellikle at arabacılığı, faytonculuk - kağıncılık ve nalbantlık gibi mesleklerin dil öğretim kitaplarında çokça yer alması bu mesleklerin Türkçe konuşan insanların kültürlerinde de önemli bir yeri olduğunun göstergesidir. Yabancı dil öğretimi, dil becerileri ile birlikte hedef dilin kültürünü de öğretmeyi amaçlar. Bu çalışmada hedef dil Türkçedir, çalışma özelinde kültür öğretiminde kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin öğretimi yer almaktadır. Kültür öğretiminin dil öğretiminde önemli bir yeri olduğu sonucundan yola çıkılarak bu araştırmanın bulgularının kültür öğretiminde kullanılacak materyallerin hazırlanmasında kaynaklık edeceği beklenmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Osmanlı döneminde İngilizce bilenlere Türkçe öğretmek amacıyla yazılan on yedi eser Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı tarafından 2019 yılında güncellenen Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Listesi açısından incelendiğinde, bu eserlerde yirmi üç farklı meslek yer aldığı görülmektedir.

Eserlerde yer alan araştırmaya konusu meslekler; at arabacılığı, faytonculuk ve kağıncılık (19 kez), nalbantlık (11 kez), saraçlık (9 kez), debbağlık (7 kez), hallaçlık (7 kez), kalemkârlık (6 kez), yazmacılık (6 kez), bıçakçılık (5 kez), kazaziye yapımı (3 kez), şerbetçilik (3 kez), yorgancılık (3 kez), ciltçilik (3 kez), bakırcılık (2 kez), geleneksel dokumacılık (2 kez), sepetçilik, sepet örücülüğü (2 kez), nakkaşlık (2 kez), kavaflık (2 kez), keten dokuma,

Osmanlı kilitçiliği, semercilik, çinicilik, oymacılık (neccarlık) ve kalaycılık'tır. Bu meslekler eserlerde doksan sekiz kez yer almaktadır.

Eserlerde yer alan araştırmaya konusu mesleklerden en fazla at arabacılığı, faytonculuk ve kağncılık ve nalbantlık kullanılmıştır. Eserlerin yazıldığı dönemde günlük hayatta yolculuk ve yük taşımacılığı açısından hayvanların rolünün fazla olması bu mesleklerin de eserlerde diğer mesleklere göre daha fazla yer almasına neden olmuştur.

Osmanlı dönemi dil öğretimi eserlerinde yer alan mesleklerin Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Listesi'nde çoğunlukla yer alması bu mesleklerin önemini göstermektedir. Çalışma sonucunda dil öğretim kitaplarında en fazla kullanılan meslekler (at arabacılığı, faytonculuk ve kağncılık ve nalbantlık vb.) Osmanlı döneminde toplum hayatında en fazla karşılaşılan mesleklerdir. Bu durum tarihi süreç içerisinde bu mesleklerin diğer mesleklere göre toplum hayatında daha fazla yer aldığını göstermektedir. Dil öğretiminin aynı zamanda kültür aktarımı olduğundan hareketle çalışmanın bulguları, dil öğretiminde kelime kartı, afiş, ders kitabında yer alacak etkinlikler vb. materyallerde kaybolmaya yüz tutmuş meslekler ile popüler mesleklerle karşılıklı olarak verileceği materyallerin eksikliğini de ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca henüz hazırlanmamış olmaması nedeniyle müstakim kaybolmaya yüz tutmuş meslek materyalleri de yabancı dil olarak Türkçe öğretimi çalışmalarında bir eksiklik olarak görülmektedir.

Avrupa Ortak Başvuru Metninde dil etkinliklerinin bağlama kavuştuğu alanlardan biri de kamu alanıdır (CEFR, 2020). Turistik faaliyetler nedeniyle Türkçe öğretimi bu alana girmektedir. Cumhuriyet döneminde birçok tusirtik bölgede faytonculuk devam etmekte ve turistlerin ilgisini çekmektedir. Tarihi süreç içerisinde yalnız para kazanma amacıyla yapılan debbağlık artık turistlerin önemsedığı bir meslek olmakta, Safranbolu gibi turistik bölgelerde debbağlık müzeleri kurularak bu müzeler turistlere hizmet vermektedir. Ayrıca, çalışmanın bulguları arasında yer alan kazaziye yapımı, şerbetçilik, sepet örücülüğü, çinicilik, oymacılık gibi meslekler günlük hayatı kolaylaştırmak için hizmet veren meslekler olmaktan çıkıp turistik hizmet veren ve varlığını bu şekilde sürdüren meslekler haline gelmiştir. Bu nedenlerden dolayı alanda eksik olan bu mesleklerin öğretilmesi materyallerin hazırlanması ve dil seviyelerine ve dil öğrenme amaçlarına uygun şekilde yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere sunulması önemlidir.

Osmanlı döneminde İngilizce bilenlere Türkçe öğretmek amacıyla eser veren on dört yazarın eseri bu araştırmada incelenmiştir. Bu yazarlardan James William Redhouse 22 kere, Charles Boyd 12 kere, Charles Francis MacKenzie 11 kere, V. H. Hagopian 11 kere, Arthur Lumley Davids 10 kere, Charles James Tarring 8 kere, Anton Tien 6 kere, Abu Said 5 kere, Edwin Arnold 5 kere, Charles Wells 4 kere, Thomas Vaughan 3 kere ve William Burckhardt Barker Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Listesi'nde yer alan meslekleri eserlerin kullanmıştır.

Araştırma sonucunda ilgili mesleklere eserlerinde en fazla yer veren yazarın James William Redhouse olduğu görülmüştür. James William Redhouse, çok küçük yaşta İstanbul'a gelmiş ve çalışkanlığıyla yüksek kademe iyi

görevler almış ve padişah tarafından devlet nişanı verilerek ödüllendirilmiştir. Redhouse aynı zamanda Türk dostu yapısıyla ön plana çıkmış, yabancı gazetelere Türkler hakkında olumlu görüşler bildirmiştir. Bu açıdan Redhouse, dönem eserleri hakkında yapılan diğer araştırmalarda olduğu gibi (Yeşilyurt, 2015) bu araştırmada da ön planda yer almaktadır.

Doğan (2020), Türkmen atasözlerinde meslek adları başlıklı çalışmasında Türkmen Türkçesi atasözlerindeki meslek adlarını Eski Türkçe Dönemi, Dîvânu Lugâti't-Türk ve Kutadgu Bilig'de yer alan meslek adlarıyla karşılaştırarak benzerlik gösteren meslekleri saptamıştır. Araştırmada yer alan mesleklerden arabacılık, nakkaşlık ve dokumacılık mesleklerinin Türkmen atasözlerinde meslek adları başlıklı çalışmada da kullanıldığı görülmüştür. Bu açıdan ilgili mesleklerin çok eski zamanlardan beri Türkler arasında kullanıldığı söylenebilir. Bununla beraber eski zamanlardan beri kullanılan bazı meslekler Türkmen atasözlerindeki meslek adlarının Dîvânu Lugâti't-Türk ve Kutadgu Bilig'de yer alan meslek adlarıyla uyumu kadarının incelenmesi nedeniyle bu çalışmada yer almadığı görülmektedir.

Yunus Emre Enstitüsü tarafından tasarlanan kelime öğretim afişlerine (Yunus Emre Enstitüsü, 2020) bakıldığında bu afişlerde iş ve meslek başlıklarında iki tema bulunduğu ve bu temalar ile on beş farklı mesleğin görseller yardımı ile öğretimi yapıldığı görülür. Ancak afişlerde yer alan meslekler genellikle pilot, mimar, müdür, kuaför gibi modern dünyada ön planda olan ve teknolojinin gelişmesiyle paralel ilerleyen meslekler olduğu için bu araştırmanın bulgularında yer alan mesleklerle benzerlik göstermemektedir.

Turhan (2018), Türk çocuk romanlarında meslekler üzerine başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk romanları mesleki bağlamda incelemiş, araştırma sonucunda romanlarda yer alan mesleklerin çocuklar tarafından gelecekte tercih edilebileceği görülmüştür. Bu meslekler arasında el sanatkârı, metal levha işlemeci, dikişçi – nakışçı meslekleri bu araştırmadaki mesleklerle ortak meslekler olarak kabul ederken genellikle çoğunlukla kullanılan diğer mesleklerin (manken, jeofizikçi, satış müdürü, müze müdürü, teknik servis sorumlusu, astrolog, kondüktör, turist rehberi... gibi) teknolojinin gelişmesiyle yaygınlık kazanan meslekler olduğu görülmektedir. Bu durum çocuk romanlarında Türk kültürünün ürünü de olan ve çok eski zamanlardan beri meslek olarak gerçekleştirilen mesleklerin çokça yer almadığını da göstermektedir.

Şen (2009), derleme sözlüğüne göre Türkiye Türkçesi ağızlarında meslek icracısı adları başlıklı çalışmasında Derleme Sözlüğü 'nü esas alarak Türkiye Türkçesi ağızlarındaki meslek icracısı adlarını tespit etmiştir. Çalışmanın bulgularında yer alan bazı meslek adları (hellec "hallaç" / hallaçlık, dabak "ham deriyi işleyen (kimse)" / Debbağlık, kapıcı "bakırcı" / bakırcılık, tefeci "dokuma tezgâhını kullanan işçi" / geleneksel dokumacılık, galeyçi "kalaycı" / kalaycılık) ile bu araştırmanın bulgularında yer alan meslekler aynıdır. Bu durum geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan ancak kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin Türkiye Türkçesi ağızlarında kullanılmaya devam ettiğini göstermektedir.

Literatürdeki ilgili araştırmalar bütüncül bir bakış açısıyla incelendiğinde araştırmaya konu olan mesleklerin Osmanlı döneminde İngilizlere Türkçe öğretmek amacıyla yazılan eserlerde yer aldığı gibi Cumhuriyet

döneminde hazırlanan ve öğretimde kullanılmaya devam eden eserlerde de kullanıldığı, kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin Türkiye Türkçesi ağzlarında kullanılmaya devam ettiği için Türk kültürü ürünü olmaya da devam ettiği, bu nedenle de dil öğretiminin aynı zamanda kültür öğretimi olduğu gerçeğinden yola çıkılarak Türkçeyi yeni öğrenecek insanlara bu mesleklerin de tanıtılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

Bu çalışmada elde edilen bulgulardan ve ulaşılan sonuçlardan hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten dil uzmanlarının bir kültür unsuru olarak kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri derslerinde yer vermeli ve mesleklere yönelik ders içi materyal hazırlamaları öğretim kalitesini arttıracaktır.
2. Çalışma sırasında daha önce kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerle ilgili çalışmaya rastlanmamıştır. Dil uzmanlarının bu meslekleri yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde farklı konulara uygulayarak çalışmalarını dil öğretiminin kalitesini arttıracaktır.
3. Dil öğretiminde hedef kitle önemlidir. Bu nedenle hedef kitlenin ihtiyaçlarına göre ayrı ayrı Türkçe öğretimi materyalleri hazırlanmalı ve her bir materyalde hedef kitlenin ilgisi çekecek şekilde kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin tanıtımları yer almalıdır.
4. Yunus Emre Enstitüsü tarafından tasarlanan kelime öğretim afişlerinin literatürde yer alan makale ve tezlerle konu olmasıyla çok verimli ve dikkat çekici olduğu görülmüştür. Kelime öğretim afişlerinin yenileri hazırlanırken iş / meslek ile ilgili olanlarında kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin gösterimi de yapılacak şekilde hazırlaması uygun olacaktır.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlaller tarafıma aittir.

Yazar(lar) Katkı Oranı: Yazarın bu makaleye katkı oranı %100'dür.

KAYNAKÇA

- Arnold, E. (1877). *A simple transliteral of the Turkish language*. Trübner & Co.
- Aydın, E. (2008). Eski Türklerde meslek adları (Eski Türk yazıtlarına göre). *Journal of Turkish Linguistic*, 2(1), 49 - 66.
- Barker, W. B. (1854). *A reading book of the Turkish language*. James Medden.
- Barker, W. B. (1854). *A practical grammar of the Turkish language; with dialogues and vocabulary*. Bernard Quaritch.

- Baskin, S. (2018). Which cultural aspects do the textbooks of teaching Turkish to foreigners transfer?. *Advances in Language and Literary Studies*, 9(2), 131 – 137. <https://doi.org/10.7575/aiac.all.v.9n.2p.131>
- Berg, B. L. (2006). *Qualitative researcher methods for the social sciences*. Pearson and A. B..
- Boyd, C. (1842). *The Turkish interpreter or a new grammar of the Turkish language*. Smith Elder & Co.
- CEFR. (2020). Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume. (<https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>)
- Davids, A. L. (1832). *A grammar of the Turkish language*. Parbury & Allen.
- Doğan, L. (2020). Türkmen atasözlerinde meslek adları. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9 (2) , 648-664. <https://doi.org/10.33206/mjss.547008>
- Doğan, Y. (2014). Yabancılar Türkçe kelime öğretiminde market broşürlerinden yararlanma. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 10(1), 89-98.
- Güneş, B. (2016). Kutadgu Bilig'deki meslek ve unvan adlarının derleme sözlüğü 'ne yansımaları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 5(4) , 1532-1543. <https://doi.org/10.7884/teke.1747>
- Hagopian, V. H. (1908). *Key to the Ottoman – Turkish conversation – grammar*. Heidelberg.
- Hagopian, V. H. (1907). *Ottoman – Turkish conversation – grammar*. London: Heidelberg.
- Hopkins, E. L. (1877). *Elementary grammar of the Turkish language*. Trübner & Co.
- İşcan, A., Karagöz, B. & Konyar, M. (2017). Cultural transfer and creating cultural awareness in teaching Turkish as a foreign language: A sample from Gaziosmanpaşa University Tömer. *Journal of Education and Practice*, 8(9), 53 – 63.
- Mackenzie, C. F. (1879). *A Turkish manual: comprising a condensed grammar with idiomatic phrases, exercises, and dialogues, and vocabulary*. WM. H. Allen & Co.
- Melanlioğlu, D. (2008). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretim programları. *Eğitim ve Bilim*, 33 (150), 64 – 73.
- Neuman, L. W. (2006). *Social research methods qualitative and quantitative approaches (6th Ed.)*. Pearson Education Inc.
- Redhouse, J. W. (1884). *A simplified grammar of the Turkish language*. Trübner & Co.
- Redhouse, J. W. (1877). *The Turkish vade – mecum Ottoman colloquial language*. Thomas Harrison.
- Riggs E. (1856). *Outline Of A Grammar Of The Turkish Language*. A. B. Churchill.
- Said, A. (1877). *Turkish self – taught or the dragoman for travellers in the east, being a new practical and easy method of learning the Turkish language*. Franz Thimm.
- Şen, S. (2009). Derleme sözlüğüne göre Türkiye Türkçesi ağızlarında meslek icracısı adları. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, (25), 173-184.
- Şimşek, H. (2009). Eğitim tarihi araştırmalarında yöntem sorunu, *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(1),33-51. https://doi.org/10.1501/egifak_0000000401
- Tarring, C. J. (1886). *A practical elementary Turkish grammar*. Kegan Paul, Trench & Co.

- Tekin, Y. (2020). Kutadgu Bilig'de eş anlamlı meslek ve unvan adlarının anlam ve yapıları üzerine bir değerlendirme. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (3), 186-198. <https://doi.org/10.25068/dedekorkut103>
- Tien, A. (1896). *A Turkish grammar*. Sampson Low, Marston & Company.
- Turhan O. (2018). *Türk çocuk romanlarında meslekler üzerine bir araştırma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türkben, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2464-2479. <https://doi.org/10.7884/teke.4254>
- Wells, C. (1880). *A practical grammar of the Turkish language*. Bernard Quaritch.
- Vaughan, T. (1709). *Grammar of the turkish language*. F. Humfreys.
- Yates E. (1857). *The Elements Of The Science Of Grammar, And A Complete Turkish Grammar*. WM. H. Allen & Co.
- Yeşilyurt, E. (2015). *Osmanlı döneminde İngilizlere Türkçe öğretimi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel tarama yöntemleri(5th ed.)*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F. & Taşkın M. (2014). Hacivat Karagöz oyunları ile Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve kültür aktarımı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(5), 270-288. <https://doi.org/10.16992/asos.220>
- Yunus Emre Enstitüsü. (2020, Dec 24). Kelime öğretim afişleri. <https://www.yee.org.tr/tr/yayin/kelime-ogretim-afisleri>